

РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ “ПОЖАРНА БЕЗОПАСНОСТ И ЗАЩИТА НА НАСЕЛЕНИЕТО” - ПЛОВДИВ

ПЛАНИРАНЕ, КООРДИНАЦИЯ И ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ОПЕРАТИВНА ЗАЩИТА ПРИ НАВОДНЕНИЯ

старши инспектор Йордан Михов – началник на група ПКПД,
Сектор ПКД на РД ПБЗН - Пловдив

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

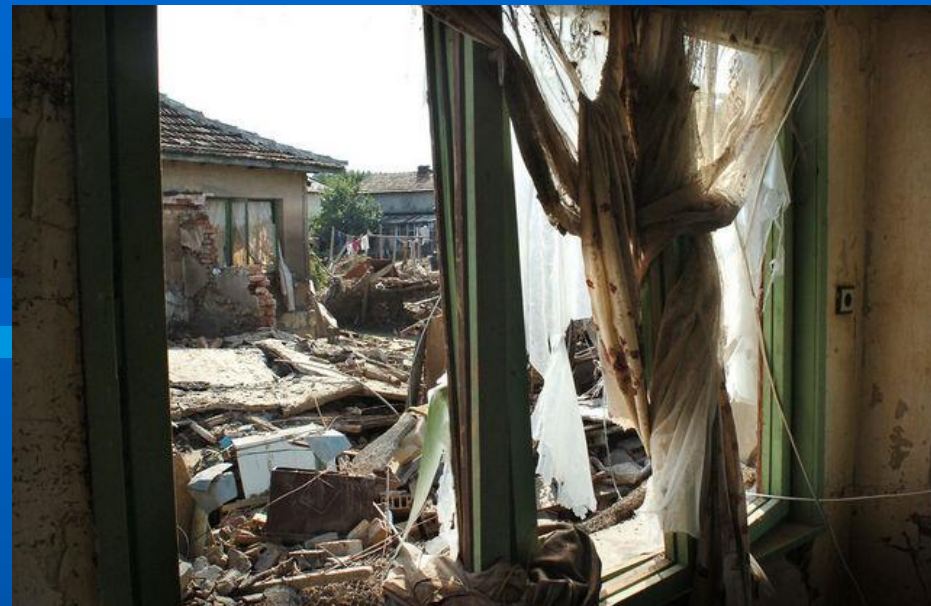
Наводнението е явление с природен или техногенен характер, свързано с нежелани временни разливания на вода по сушата, водещо до материални щети, пострадали и жертви.

То е потенциален причинител на поражения, щети, загуби, жертви и налагащи се евакуации, нарушаване икономическото развитие и засягане на стопанската дейност на населението.

август 2005 г.
гр.Пловдив,
река Марица

**август 2007г.
гр. Цар Калоян
област Разград**

**август 2014г.
гр. Мизия
област Враца**

**октомври 2017г.
Област Бургас
Община Камено**

НАВОДНЕНИЯТА МОГАТ ДА СА:

- ПРИРОДНИ НАВОДНЕНИЯ –

причинени са предимно при топене на ледове и снегове, при валежи или при образуване на запори от ледоход или замръзване

- ТЕХНОГЕННИ НАВОДНЕНИЯ –

причинени са от други влияния-
при повреда на ХТС, което може да доведе до авария или при предотвратяване на критични ситуации в ХТС

ЗАЩИТА ОТ ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ВОДИТЕ

Съгласно чл.137 от Закона за водите

Защитата от вредното въздействие на водите включва:

1. защита от наводнения;
2. защита от ледови явления;
3. защита на леглата и бреговете на реките от ерозия;
4. защита на бреговете от вълново въздействие;
5. защита от опасно повишаване или понижаване нивото на подземните води;
6. защита на водосборните басейни от водна ерозия;
7. защита от изкуствен самоизлив на подземни води;
8. защита от предизвикани от морето наводнения на крайбрежни райони.

ЗАЩИТА ОТ ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ВОДИТЕ

Съгласно чл.138 от Закона за водите

Защитата от вредното въздействие на водите е

ПОСТОЯННА

И ОПЕРАТИВНА

ПОСТОЯННА ЗАЩИТА

1. изграждане и поддържане на диги, корекции на реки и дерета и други хидротехнически и защитни съоръжения;
2. създаване и поддържане на системи за наблюдения, прогнози и предупреждения;
3. регулиране нивото на подземните води при опасното им повишаване или понижаване;
4. дейности за защита на водосборните басейни от водна ерозия;
5. поддържане проводимостта на речните легла;
6. изграждане и поддържане на укрепителни и/или брегозащитни съоръжения по морския бряг за защита от вълновото въздействие;

ПОСТОЯННА ЗАЩИТА

7. прилагане на мерки за предотвратяване и ограничаване на щетите, нанесени от природните наводнения, провеждани в съответствие с плановете за управление на риска от наводнения;
8. изпълнение на мерки за поддържане на язовирните стени и съоръженията към тях в изправно техническо състояние и осигуряване на безопасната им експлоатация;
9. изпълнение на дейности по незабавно извеждане от експлоатация на язовирни стени и/или съоръжения към тях, които са в предаварийно състояние, до възстановяване на технологичната и конструктивната им сигурност или ликвидация на такива язовирни стени и/или съоръжения, ако възстановяването или реконструкцията им са нецелесъобразни;
10. поддържане на условията за корабоплаване по река Дунав.

ФИНАНСИРАНЕ И СРОКОВЕ

1. Със средства от общинските бюджети (заложили средства по планови дейности на Общинските съвети за намаляване на риска от бедствия);
2. Със собствени средства на операторите на ПОВО и ХТС;
3. Възстановяване на разходи от МКВП-МС или отпускане на средства за превенция: Дейностите по поддържане проводимостта на речните легла се финансират и от Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане към Министерския съвет, ПРИ УСЛОВИЕ, ЧЕ са включени (до месец май) в Годишния план за изпълнение на Националната програма за защита при бедствия. Тези дейности включват:
  - премахване на израсналите във водното течение дървета, дънери, храсти и всички паднали или с опасност да паднат дървета;
  - опазване на бреговете на реките от ерозия и укрепване на бреговете.
4. Проектно финансиране (по програми на ЕС; по линия на трансграничното сътрудничество;

ОПЕРАТИВНА ЗАЩИТА

Изразява се в провеждане на дейностите

по чл. 19, ал. 1 от Закона за защита при бедствия

1. предупреждение;
2. изпълнение на неотложни мерки за намаляване на въздействието;
3. оповестяване;
4. спасителни операции;
5. оказване на медицинска помощ при спешни състояния;
6. оказване на първа психологична помощ на пострадалите и на спасителните екипи;
7. овладяване и ликвидиране на екологични инциденти;
8. защита срещу взривни вещества и боеприпаси;
9. операции по издирване и спасяване;
10. радиационна, химическа и биологична защита при инциденти и аварии с опасни вещества и материали и срещу ядрени, химически и биологични оръжия;
11. ограничаване и ликвидиране на пожари;
12. временно извеждане, евакуация, укриване и предоставяне на индивидуални средства за защита;
13. извършване на неотложни аварийно-възстановителни работи;
14. ограничаване на разпространението и ликвидиране на възникнали епидемични взривове, епидемии и епизоотии от заразни и паразитни болести;
15. други операции, свързани със защитата.

ОПЕРАТИВНА ЗАЩИТА

Осъществява се от: Единната спасителна система - включва структури на: министерства и ведомства, общини, търговски дружества и еднолични търговци, ЦСМП, лечебни и здравни заведения, юридически лица с нестопанска цел, доброволни формирования, въоръжените сили.

Осъществява се в съответствие с:
Обектовите аварийни планове и с плановете за
защита при бедствия
на национално, областно и общинско ниво

ОПЕРАТИВНА ЗАЩИТА

ФАЗИ НА ОПЕРАТИВНАТА ЗАЩИТА

1. Непосредствена опасност от наводнение

2. Наводнение

3. След наводнение

СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ ПРИ БЕДСТВИЯ

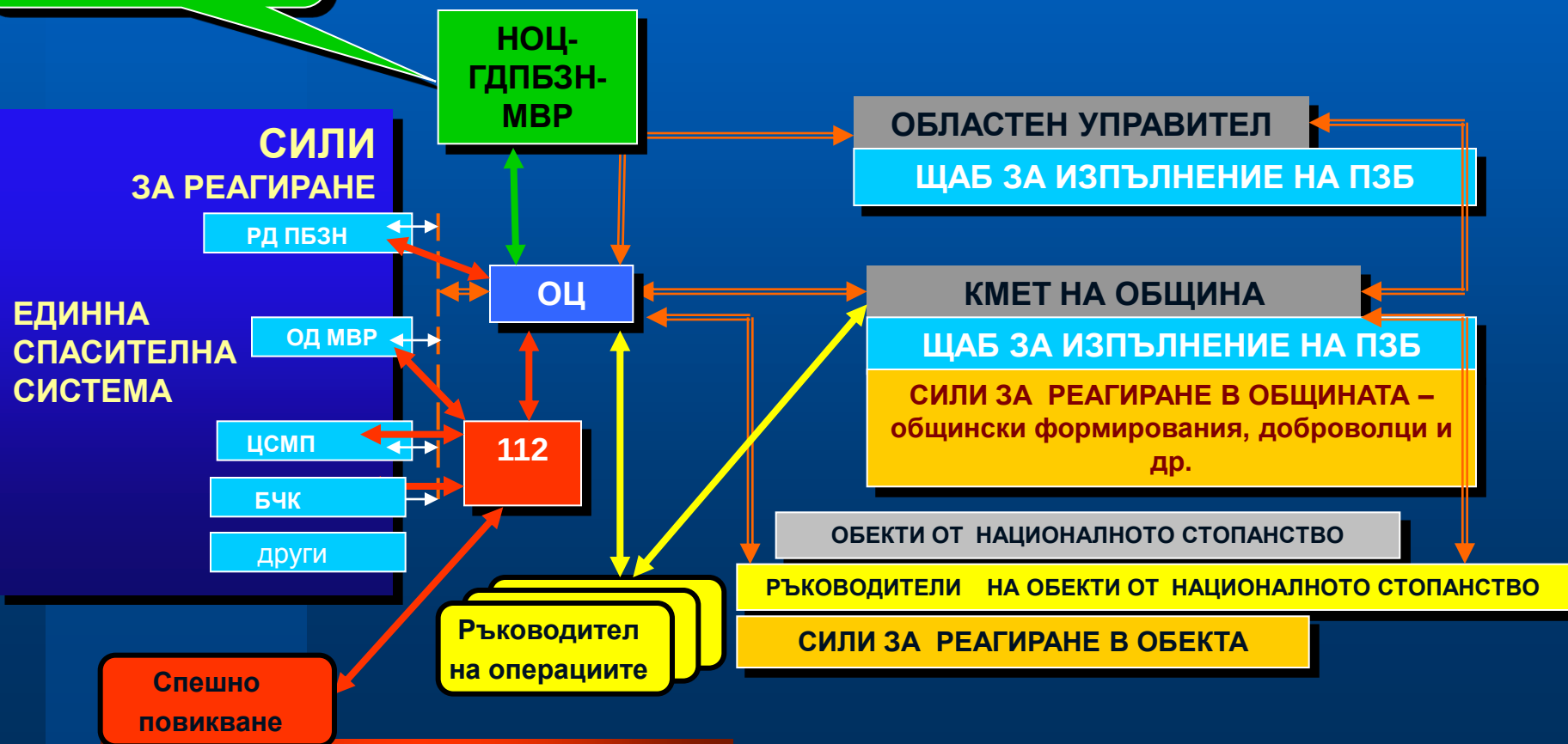

ПРИЕМАНЕ НА СИГНАЛА В ОЦ

- Оперативният дежурен приема сигнала и уточнява:
- 1. Подател, време и място - адрес, ориентири; достоверност на сигнала (в РЦ 112);
- 2. Заляти територии-границы и приблизителна площ;
- 3. Наличие на пострадали/бедстващи лица и нужда от медицинска помощ;
- 4. Наличие на попаднали в зоната на наводнението транспортни средства и закъсала инженерна техника;
- 5. Необходимост от спиране на движението по заляти или затрупани пътни и жп участъци;
- 6.Нарушено нормално функциониране на инфраструктурата, прекъснато електрозахранване.

СХЕМА ЗА КООРДИНАЦИЯ, РЪКОВОДСТВО И ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

Системи за мониторинг и наблюдение

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ И КООРДИНАЦИЯ

Съгласно чл.31 от Закона за защита при бедствия:

Взаимодействието и координацията между частите на единната спасителна система, участващи в изпълнението на дейностите по чл. 19, ал. 1 от ЗЗБ в района на бедствието, се извършва от ръководител на операциите,

Ръководителят на операциите следва да притежава необходимата експертиза и опит в зависимост от характера на бедствието.

Ръководителят на операциите се определя със заповедите по чл. 62а, ал. 7, чл. 64, ал. 1, т. 13 или чл. 65, ал. 1, т. 8 от ЗЗБ.

Ръководителят на операциите организира и контролира изпълнението на одобрените решения на щабовете по чл. 62а, ал. 2, чл. 64, ал. 1, т. 10 и чл. 65, ал. 1, т. 7 от ЗЗБ.

ФУНКЦИИ НА РЪКОВОДИТЕЛЯ НА ОПЕРАЦИИТЕ

Съгласно чл. 32. от Закона за защита при бедствия

Ръководителят на операциите при провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи има право да:

- 1. забрани или ограничи влизането на лица в района на бедствието;
- 2. нареди временно извеждане на лица от района на бедствието;
- 3. разпорежи незабавно извършване или спиране на строителни работи, теренни преустройства или разрушаване на строежи или части от тях с цел предотвратяване или намаляване на негативните последици от бедствието;
- 4. поиска от юридически или физически лица предоставяне на помощ в съответствие с възможностите им;
- 5. създаде щаб на ръководителя на операциите с представители на участващите екипи от единната спасителна система;
- 6. раздели района на бедствието на сектори или на участъци, да определи техни ръководители, да им възлага задачи, както и да разпределя сили и средства за тях.

ФУНКЦИИ НА РЪКОВОДИТЕЛЯ НА ОПЕРАЦИИТЕ ПРИ НАВОДНЕНИЕ

- 1. организира разузнаване и оценка на обстановката;
- 2. определя възможностите на наличните сили и необходимостта от привличане на допълнителни сили и средства;
- 3. определя екипите за наблюдение, връзката с тях и предварително уговорените сигнали за опасност;
- 4. поставя задачи на участващите екипи по установения ред;
- 5. поддържа постоянна връзка с ОЦ-РДПБЗН, като докладва за обстановката, получава информация за хидрометеорологичните прогнози;
- 6. осъществява координация с териториалните органи на изпълнителната власт и частите от ЕСС;
- 7. при пристигане на допълнителни екипи ги въвежда в обстановката;
- 8. организира извършването на инструктаж за безопасност на труда на място;
- 9. при необходимост разделя района за работа на сектори/участъци и определя ръководители на екипите, като им поставя задачи и организира взаимодействието между тях;
- 10. организира смяната на екипите без прекъсване на работата чрез подмяната им на работните места, като екипите се запознават с обстановката, обема, характера и условията на изпълняваната работа, реда за взаимодействие между силите на ЕСС.

ДОКУМЕНТИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ

Ръководителят на операциите по възможност организира документиране на провежданите дейности чрез фото- и видеозаснемане, включително дата и час на дейността.

След приключване на дейността материалите се предават за съхранение в съответното териториалното звено на ГДПБЗН.

ЛОГИСТИЧНО ОСИГУРЯВАНЕ

Логистика: снабдяване с оборудване и материали; комуникации; транспорт и горива; питейна вода, храна, палатки; медицински услуги.

Организира се от

териториалното звено в района на бедствието във взаимодействие с ГДПБЗН

(чл. 8 от Инструкция №8121з-915/01.12.2014 г.,
Обн. ДВ.бр. 101/09.12.2014 г.)

ДЕЙНОСТИ ПРИ НЕПОСРЕДСТВЕНА ОПАСНОСТ

- ГДПБЗН на база прогностични данни и информация от Националния институт по метеорология и хидрология при БАН, Министерството на околната среда и водите, Изпълнителна агенция "Проучване и поддържане на р. Дунав" и други източници **предупреждава** чрез НОЦ териториалните си звена, органи на изпълнителната власт и населението в застрашените райони

ДЕЙНОСТИ ПРИ НЕПОСРЕДСТВЕНА ОПАСНОСТ

- Съвместно с другите части на ЕСС ГДПБЗН и териториалните й звена **ИЗВЪРШВАТ** дейности по оперативна защита при непосредствена опасност от наводнение чрез:
  1. организиране наблюдение на водното ниво и на състоянието на хидротехническите съоръжения, дигите и хвостохранилищата, като информацията се събира в оперативните центрове/НОЦ;
  2. изискване на информация от съответната БД-МОСВ за установяване на вероятната заливна зона;
  3. изискване на информация от съответната БД-МОСВ и органите на местната власт за възможни места за пренасочване на водите и наличието на ретензионни водоеми за поемане на висока вълна;
  4. установяване наличието на алтернативни пътища и депа за инертни материали съвместно с органите на местната власт

ДЕЙНОСТИ ПРИ НЕПОСРЕДСТВЕНА ОПАСНОСТ

ГДПБЗН и териториалните ѝ звена ПОДПОМАГАТ централните и териториалните органи на изпълнителната власт за извършване на аварийни дейности по елементи на хидротехнически съоръжения - координирано с оператора, експлоатационното дружество, като:

- 1. отваряне или затваряне на изпускатели, саваци и др.;
- 2. прокопаване на водоотвеждащи канали;
- 3. аварийно понижаване на водното ниво;
- 4. изграждане на временна дренажна призма ;
- 5. тампониране, прорязване и др.;
- 6. отстраняване на подприщвания;
- 7. отклоняване на водни течения и потоци;
- 8. аварийно укрепване, надграждане на съществуващи и изграждане на временни диги чрез натрупване на инертни материали;
- 9. оказване съдействие на РИОСВ, РЗИ, ОДБХ, АЯР при потенциални опасности в заливните зони.
- 10. устройване на лагери за временно настаняване на застрашеното население.

ДЕЙНОСТИ ПО ВРЕМЕ НА НАВОДНЕНИЕ

- 1. разузнаване в района на заливане и местата, където е възможно да се намират застрашени хора, животни и културни ценности, определяне параметрите на водата - височина на водния стълб, скорост на движение и температура;
- 2. извеждане на хора, животни и изнасяне на движими културни ценности от залетите зони;
- 3. събиране на информация за състоянието на техническата инфраструктура в района на наводнението;

ДЕЙНОСТИ ПО ВРЕМЕ НА НАВОДНЕНИЕ

- 4.определяне на местата, удобни за устройване на временни лагери, пунктове и местата за вертолетни площадки и развърщане на полеви медицински пунктове;
- 5.при данни за наличие на опасни вещества в залятата зона, които могат да нанесат щети или да предизвикат екологично замърсяване, извършват оглед на местата за съхранение и при възможност прилагат мерки за ограничаване/предотвратяване на щетите или замърсяването;
- 6.изпомпване

ДЕЙНОСТИ ПО ИЗВЕЖДАНЕ/ИЗНАСЯНЕ

Дейностите по извеждане и изнасяне включват:

- Организиране прекъсването на електрозахранването и газозахранването в наводнения район;
- По искане на органи на изпълнителната власт се оказва съдействие за изнасяне на ОХВ, ИЙЛ, потенциални източници на биологично заразяване и други вещества;

ДЕЙНОСТИ ПО ИЗВЕЖДАНЕ/ИЗНАСЯНЕ

- Извеждане на хора, намиращи се в зоната на наводнение, като:
  - приоритетно се извеждат бременни, майки с малки деца, болни на легло, хора в неравностойно положение, хронично болни пациенти, чието лечение изисква периодично посещение на болнично заведение (хемодиализа и др.), възрастни хора;
- извеждането на пациенти от заведения за лечение на психично болни се извършва след съгласуване със съответните специалисти и под тяхно наблюдение и указания;
- при невъзможност да бъдат изведени всички бедстващи РДПБЗН организира и съдейства за транспортиране на храни, питейна вода, медикаменти, затоплящи напитки, дрехи, одеяла, палатки, фургони и електроагрегати, осигурени от териториалните органи на изпълнителната власт;

СПОСОБИ ЗА ИЗВЕЖДАНЕ / ИЗНАСЯНЕ

- 1.извеждане/изнасяне с плавателни средства;
- 2.извеждане/изнасяне с придружители (при липса на течение или скорост на течението до 0,2 m/s, височина на водния стълб до 1,2 m и възможност за самостоятелно придвижване на пострадалите);
- 3.извеждане/изнасяне чрез използване на алпийски способности;
- 4.извеждане/изнасяне с високопроходима техника или вертолети.

ДЕЙНОСТИ СЛЕД НАВОДНЕНИЕ

След оттегляне на водите в нормалните им граници
ГДПБЗН и териториалните ѝ звена извършват дейности
по ликвидиране последствията от наводнението чрез:

- издирване на изчезнали хора;
- изваждане на загинали хора и животни;
- отводняване на сгради, застрашени съоръжения и др.;
- подпомагане разчистването на засегнатите пътища,
включително изземане на малки количества свлечени
земни маси на участъци с активизирани свлачища и
срутища със специализирана техника.

НОРМАТИВНА УРЕДБА

- Закон за защита при бедствия
- Закон за водите, глава девета
- Инstrukция №8121з-915/01.12.2014 г. за условията и реда за осъществяване на оперативната защита при наводнения (Обн. ДВ, бр. 101/09.12.2014 г.);
- СОП №2 – Координиране на структурите на ЕСС при наводнение (Приложение №68 към НПлЗБ);
- Национален, областен и общински планове за защита при бедствия
- План за управление на риска от наводнения

Водата е богатство, незаменим природен ресурс необходим за живота, но тя е и стихия...

Управлението на водата е трудно, но не невъзможно....

**РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ
“ПОЖАРНА БЕЗОПАСНОСТ И
ЗАЩИТА НА НАСЕЛЕНИЕТО” - ПЛОВДИВ**

*БЛАГОДАРЯ
ЗА
ВНИМАНИЕТО!*